

TUTKIMUSHANKKEET

Tutkimushanke / Yhteys henkilö(t)	Kuvaus / Linkki (sis. tarkemmat tiedot, osatutkimuksia ja -julkaisuja)
Tutkimus psykiatrian oppiaineessa, Turun yliopisto	<p>Psykiatrian oppiaineen tutkimushankkeet ovat pääosin Turun yliopiston ja Tyks psykiatrian yhteisprojekteja. Tutkimus on perinteisesti keskittynyt vaikeisiin mielenterveyshäiriöihin ja erityisesti skitsofreniaan. Varhaisempi tutkimus keskittyi psykodynaamisiin ja perhekeskeisiin kysymyksen asetteluihin sekä skitsofrenian esiintyvyyteen ja ennusteeseen. Professori Yrjö Alasen työryhmä loi Turussa skitsofrenian tarpeenmukaisen hoidon mallin. Myöhempi laaja-alainen psykoosien tutkimus on keskittynyt häiriön varhaiseen tunnistamiseen ja neurobiologiseen, etenkin uusia kuvantamismenetelmiä käyttävään tutkimukseen. Psykiatrian klinikassa on myös tehty psykosomatiikkaa, hoitojärjestelmän toimintaa, psykoterapiaa ja unihäiriöitä koskevaa tutkimusta. https://www.utu.fi/fi/yliopisto/laaketieteellinen-tiedekunta/kliininen-laitos/psykiatria/tutkimus</p>
Vakavien mielenterveyshäiriöiden etiologia ja hoito (VAMI –projekti) / Jarmo Hietala, jahi@utu.fi tai heli.laukka@tyks.fi	<p>Psykoottisten häiriöiden etiologisten tekijöiden parempi ymmärtäminen on näiden potilaiden hoidon ja ennusteen parantamisen keskiössä. Tarvitsemme täysin uutta etiologista tietoa yli nykyisten diagnosiluokkien, jotta voisimme päästä lähemmäs vakavien mielenterveyshäiriöiden sekundaari- tai jopa primääripreventiota. Etiologinen tutkimus on VAMI-hankkeen erityinen painopiste, jonka tarkoituksena on selittää psykoosisairauksien kliinistä heterogeenisyyttä ja kehittää uusia diagnostisia lähestymistapoja tässä potilasryhmässä. Tämä tieto voi auttaa kehittämään yksilöllisiä hoitoja, jotka perustuvat uuteen etiologiseen ymmärrykseen. Projektin erityisenä intressinä on myös kehittää hyödyllisiä apuvälineitä psykiatrian käytännön kliiniseen päätöksentekoon esim. potilaan hoidon ja ennusteen suhteen. Tämä osio hyödyntää isoja moniulotteisia tietokantoja ja erilaisia data-analysitekniikoita (esim. koneoppimisen) ja tutkimus toteutuu laajassa yhteistyöverkostossa muiden tutkimuskeskusten kanssa, erityisesti Euroopassa ja Yhdysvalloissa. VAMI-hanke on saanut/saa rahoitusta on eri lähteistä, kuten Suomen Akatemiasta, EU:sta ja Yhdysvalloista (Broad-instituutti), Turun yliopistollisesta sairaalasta (VTR-rahoitus) ja yksityisistä säätiöistä. https://www.utu.fi/fi/yliopisto/laaketieteellinen-tiedekunta/kliininen-laitos/psykiatria/tutkimus</p>
Finnbrain-tutkimus / Hasse Karlsson, hasseka@utu.fi	<p>FinnBrain-syntymäkohorttitutkimuksessa selvitetään ympäristön ja geenien yhteisvaikutusta lapsen aivojen kehityksessä. Keskeinen hypoteesi on, että moniin terveysongelmiin, kuten depressio, sydän- ja verisuonisairaudet, dementoivat sairaudet, johtavat biologiset reitit ohjelmoituvat aivojen kehitykseen jo raskauden ja varhaisen lapsuuden aikana.</p>

	<p>Erityisen riskiryhmän muodostavat raskaudenaikaista depressiota tai voimakasta stressiä kokevien äitien lapset.</p> <p>https://www.utu.fi/fi/yliopisto/laaketieteellinen-tiedekunta/kliininen-laitos/psykiatria/tutkimus</p> <p>https://sites.utu.fi/finnbrain/tiede-ja-tutkimus/</p>
<p>Arvoon perustuva avohoitopalvelujen kehittäminen Satakunnan sairaanhoitopiirissä / Jyrki Korkeila, jyrkor@tu.fi</p>	<p>Tutkimuksen tavoitteena on selvittää Satakunnan alueella toteutettavan psykiatrisen avohoidon vaikuttavuutta ja sen tuottamaa terveyshyötyä sekä hoidon kokonaiskustannuksia, kehittämishankkeen vaikuttavuutta, kehittää tulosten nykyistä parempaa seurantaa ja arvioida mahdollisuutta tehostaa potilas-seulontaa hoidon kohdentamista varten.</p> <p>Tutkimukseen liittyy 1) terveystaloustieteellinen osio, 2) kliininen tutkimus, 3) tutkimus uniryhmien sovellettavuudesta ja vaikuttavuudesta unettomuuden hoidossa.</p> <p>https://www.utu.fi/fi/yliopisto/laaketieteellinen-tiedekunta/kliininen-laitos/psykiatria/tutkimus</p>
<p>Psykoottinen depressio / Jyrki Korkeila, jyrkor@tu.fi</p>	<p>Projektissa A: selvitetään psykoottisen depression ja skitsoaffektiivisen häiriön diagnoosien vaikeutta, psykoottisen depression ennustetta kuolleisuuden ja hoitoon palaamisen valossa ja somaattista komorbiditeettia. Tapaukset on poimittu sairaanhoitopiiriin hoitoilmoitusrekisteristä ja sairauskertomustiedoista on poimittu tiedot erillisille tutkimusryhmän muotoilemalle tarkistuslistalle. Indeksihoidojakson perusteella on kerätty kansallisia rekisteritietoja (THL Kela ja Tilastokeskus)</p> <p>Projekti B: Tässä tutkimuksessa selitetään kansallisten rekisterien avulla psykoottisen masennuksen sairaudenkulkua, diagnoosien stabiliteetista, saatuja hoitoja, psykiatrista ja somaattista komorbiditeettia ja kuolleisuutta. Aineistona käytetään THL:n MERTTU-tutkimuksessa kerättyä hoitojärjestelmärekistereihin kertynyttä tietoa psykoottisen masennuksen diagnoosilla hoidetuista potilaista. https://www.utu.fi/fi/yliopisto/laaketieteellinen-tiedekunta/kliininen-laitos/psykiatria/tutkimus</p>
<p>Mind and the Other / Jyrki Korkeila, jyrkor@tu.fi</p>	<p>Projekti on Suomen Akatemian rahoittama monitieteellinen hanke, jonka osana toteutettiin tutkimus kuulohallusinaatioista ja niiden omakohtaisesta ymmärtämisestä. https://www.utu.fi/fi/yliopisto/laaketieteellinen-tiedekunta/kliininen-laitos/psykiatria/tutkimus</p>

<p>Epävakaata persoonallisuus ja valkean aineen radat / Jyrki Korkeila, jyrkor@utu.fi</p>	<p>Tutkimus on Turun yliopiston psykiatrian, neurologian ja radiologian laitosten yhteinen tieteellinen tutkimushanke, jossa selvitetään epävakaaseen persoonallisuushäiriöön liittyviä aivojen valkean aineen ratojen rakenteita. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, liittyykö epävakaaseen persoonallisuushäiriöön MRI-tutkimuksella havaittavia muutoksia aivojen valkean aineen (aivojen tukisolukko) radoissa. Tavoitteena on selvittää, missä määrin havaittavat muutokset liittyvät itse häiriöön ja missä määrin mahdollisesti potilaiden psyykkisiin traumakokemuksiin. https://www.utu.fi/fi/yliopisto/laaketieteellinen-tiedekunta/kliininen-laitos/psykiatria/tutkimus</p>
<p>Videon käyttö psykoterapian tehostajana / Sinikka Luutonen, sinikka.luutonen@tyks.fi, sinluu@utu.fi</p>	<p>Valokuvia on pitkään käytetty psykoterapiassa tunteiden aktivoimiseksi, mutta videon käyttö on ollut harvinaista. Kehittämässämme VideoTalk-menetelmässä psykoterapiaa tehostetaan potilaan kotona itsestään ottamalla videoilla. Terapiatunnilla potilas tutkii terapeutin kanssa videolta saadun kehollisen informaation ja potilaan ajattelun välistä yhteyttä. Videolta potilas havaitsee, miten hänen negatiivinen tulkintatapansa omasta itsestä vaikuttaa konkreettisesti hänen hyvinvointiinsa. Yleensä psykoterapiassa vaikeat kotona tapahtuneet tilanteet tulevat esiin terapiatunnilla potilaan kertomina asioina; menetelmässämme ne tulevat terapiatunnilla esiin alkuperäisessä muodossaan videotallenteena. Kliinisessä työssä VideoTalk on näyttänyt nopeuttavan terapiaprosessia. Meneillään on menetelmän tutkiminen sekä yksilö- että ryhmäpsykoterapiassa. https://www.utu.fi/fi/yliopisto/laaketieteellinen-tiedekunta/kliininen-laitos/psykiatria/tutkimus</p>
<p>Nuorisopsykiatrian tutkimushankkeet / Max Karukivi, max.karukivi@tyks.fi, max.karukivi@utu.fi</p> <p>Anorexia Nervosa and its effects on brain function, body metabolism and their interaction in adolescents (AVAIN JR)</p> <p>Lastensuojelun sosiaalityön ja nuorisopsykiatrian yhteistutkiminen ja -kehittäminen Länsi- ja Itä-Suomessa (LANUPS)</p>	<p>Tutkimuksessa selvitetään laihuushäiriöön liittyviä neurologisia ja fysiologisia tekijöitä rakenteellisella ja toiminnallisella magneettikuvantamisella. Kyseessä on kolmen vuoden seurantatutkimus, jossa käytetään kuvantamisen ohella monipuolisesti erilaisia menetelmiä, kuten fysiologisia mittauksia, ja selvitetään laihuushäiriöön liittyvää suolistomikrobiomia. Tutkimukseen rekrytoidaan vuosien 2022-2023 aikana yhteensä 100 tutkittavaa.</p> <p>Konsortiohankkeen tarkoituksena on tutkia nuorisopsykiatrian ja lastensuojelun yhteisasiakkaina olevia nuoria ja heidän palveluihinsa liittyviä yhdyspintoja. Näitä tutkitaan monitasoisesti ja monipuolisin menetelmin sekä nuorisopsykiatrian että sosiaalityön näkökulmista. Tavoitteena on muodostaa yhteisasi-</p>

	<p>akkaista ja tämänhetkisten palveluiden katvealueista tämänhetkistä tarkempi kuva palveluiden kehittämistyön tueksi. Tässä konsortiohankkeessa TY/TYKS Nuorisopsykiatria vastaa yhteisasiakkaiden rekisteritutkimuksesta. https://sites.utu.fi/sote/yhteistyö-ja-hankkeet/hankkeet/lanups/</p>
<p>Nuorten mielenterveyden tehostetun tuen vaikuttavuustutkimus (Nopsatuki)</p>	<p>Tutkimuksessa arvioidaan Turun kouluissa ja oppilaitoksissa toimivien psykiatristen sairaanhoitajien antaman mielenterveyden tehostetun tuen vaikuttavuutta nuorten hyvinvointiin. Tutkimusaineisto koostuu noin 120 nuoresta, jotka ovat saaneet hoidollisen intervention vuosien 2021-2022 aikana. Intervention vaikuttavuutta nuoren hyvinvointiin seurataan puolen vuoden ajan.</p>
<p>Tunteet ja nuorten hyvinvointi</p>	<p>Tutkimuksessa selvitetään puutteellisen tunneilmaisun (aleksitymia) ja varhaisten maladaptiivisten skeemojen yhteyttä nuorten mielenterveyden häiriöiden ja somaattisten sairauksien kehittymiseen, sairauden kulkuun ja ennusteeseen. Tutkimus on kolmen vuoden seurantatutkimus. Yli 300 nuoresta koostuva tutkimusaineisto on kerätty vuosina 2017–2022 Satasairaalan nuorisopsykiatrian ja lasten-tautien poliklinikoilta.</p>
<p>Lastenpsykiatrian tutkimuskeskuk- sen tutkimushankkeet / Andre Sou- rander, andsou@utu.fi</p>	<p>Lastenpsykiatrian tutkimuskeskuksessa tutkitaan mielenterveyden varhaisia riski- ja suojaavia tekijöitä, lasten ja nuorten hyvinvointia, terveyskäyttäytymistä sekä näissä tapahtuneita muutoksia, mielenterveyttä aikuisiän hyvinvointia ennustavana tekijänä, mielenterveystaitoja ja mahdollisuuksia mielenterveysongelmien varhaiseen hoitoon. Kehitämme riskiryhmille kohdennettuja matalan kynnyksen digiavusteisia hoito-ohjelmia, ja tutkimme niiden vaikuttavuutta sekä käyttöönottoa. Kehitämme ja tutkimme myös mielenterveyttä ylläpitävien ja vahvistavien taitojen digitaalista opetusta eri väestöryhmille. https://www.utu.fi/fi/yliopisto/laaketieteellinen-tiedekunta/lastenpsykiatrian-tutkimuskeskus</p> <p>Lastenpsykiatrian tutkimuskeskuksessa tehtävä tutkimus jakautuu kolmeen temaattiseen kokonaisuuteen: epidemiologiseen tutkimukseen, interventiotutkimukseen ja kulttuuripsykiatriseen tutkimukseen. https://www.utu.fi/fi/yliopisto/laaketieteellinen-tiedekunta/lastenpsykiatrian-tutkimuskeskus/tutkimus</p>
<p>Epidemiologinen tutkimus</p>	<p>Keskuksen epidemiologisissa hankkeissa (ks. linkki) tutkitaan mielenterveyden kehityspolkuja sikiö-kaudelta aikuiselämään, varhaisia psykososiaalisia ja biologisia riski- ja suojaavia tekijöitä, lapsuuden psykososiaalisten ongelmien yhteyttä aikuisiän sairastuvuuteen, kuolleisuuteen, rikollisuuteen ja muihin syrjäytymiseen sekä lasten- ja nuorten käyttäytymisen, tunne-elämän ja terveyspalvelujen käytön trendimuutoksia. Suurimmat tutkimusaineistot sisältävät tietoja sadoista tuhansista henkilöistä. Epide-</p>

<p>Interventiotutkimus</p>	<p>miologisen tiedon tuella kehitämme ja tutkimme matalan kynnyksen mielenterveystyöhön suunniteltuja digitaalisia hoito-ohjelmia. https://www.utu.fi/fi/yliopisto/laaketieteellinen-tiedekunta/lastenpsykiatrian-tutkimuskeskus/tutkimus</p> <p>Keskuksen interventiohankkeissa (ks. linkki) on kehitetty vahvasti tutkimusnäyttöön perustuvia hoito-malleja perustasolle.</p> <p>Voimaperheet-tutkimuskokonaisuus koostuu varhaisen, matalan kynnyksen hoidon sekä eri väestöryh-mille kohdennettujen, mielenterveyttä edistävien ohjelmien kehittämisen, vaikutuksien ja käyttöönoton tutkimuksesta. Kehittämistyössä on hyödynnetty hoidon digitalisoimista ja otettu käyttöön seulontame-netelmiä riskiryhmien tunnistamiseen äitiysneuvolassa, lastenneuvolassa ja kouluterveydenhuollossa. Hankkeet kohdentuvat kansanterveydellisesti merkittäviin mielenterveyden haasteisiin ja kehitykselli-sesti tärkeisiin siirtymäkohtiin.</p> <p>Ihmeelliset vuodet -ohjelman kansallinen kotipesätoiminta siirtyi Turun yliopiston Lastenpsykiatrian tutkimuskeskukseen vuoden 2020 alussa. Samalla aloitettiin ohjelman implementaatioon liittyvä tutki-mus. Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa vahvaan tutkimusnäyttöön perustuvaa tietoa ja työkaluja pal-velujärjestelmän kehittämiseen. https://www.utu.fi/fi/yliopisto/laaketieteellinen-tiedekunta/lastenpsykiatrian-tutkimuskeskus/tutkimus</p> <p>Kulttuuripsykiatristen hankkeiden (ks. linkki) tavoitteena on mahdollistaa lasten ja nuorten hyvinvoin-tiin ja mielenterveyteen liittyvät vertailevat tutkimukset eri kulttuurien välillä. https://www.utu.fi/fi/yliopisto/laaketieteellinen-tiedekunta/lastenpsykiatrian-tutkimuskeskus/tutkimus</p>
<p>Päihteet ja psykoosi –tutkimushank-keet, Solja Niemelä, solnie@utu.fi Ajankohtaisia tutkimushankkeita:</p>	<p>Päihdelääketieteen apulaisprofessori Solja Niemelän tutkimusryhmän Turku Psychosis and Substance Use (TuPSU) keskeisenä tutkimusteemana on päihteiden käytön ja psykoosien epidemiologia. Tutki-musryhmämme tutkii esimerkiksi nuoruusiän päihdekäytön yhteyksiä myöhempisiin psykoosisairauksiin, päihdepsykoosien esiintyvyyttä, riskitekijöitä ja ennustetta sekä kaksoisdiagnoosipotilaiden hoitoon liit-tyviä tekijöitä.</p>
<p>COVID-19-pandemia, päihdeongelmat ja hoitoon hakeutuminen TYKS-pii-rissä (osa COVALC-hanketta)</p>	

<p>Nuorten päihdekäytön ennuste Pohjois-Suomen 1986 syntymäkohortissa</p>	
<p>Opioidikorvaushoidon ennuste TYKS-alueella (osa Päihteet TYKS-tietoaltaassa-hanketta)</p>	
<p>Päihdepsykoosien riskitekijät ja ennuste: rekisteritutkimushanke (SIP-project)</p>	
<p>Päihdekäyttö ja päihdeongelmat psykoosia sairastavilla (osa SUPER Finland - tutkimushanketta)</p>	
<p>Päihdeyliannostukset TYKS-alueella (osa Päihteet TYKS-tietoaltaassa-hanketta)</p>	
<p>Päihteet TYKS-tietoaltaassa: palvelujärjestelmätutkimus</p>	
<p>Turun seudun päihdepalvelututkimus</p>	
<p>Vankien päihdekäyttö (Vankien terveystutkimus WATTU IV)</p>	
<p>Mental Health and Technology, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos / Marita Välimäki, mava@utu.fi, Tella Lantta, tella.lantta@utu.fi, Kaisa Mishina, kaisa.mishina@utu.fi</p>	<p>In this research programme, we are interested in supporting wellbeing of persons with mental illnesses and improve treatment outcomes in mental health services. Our research focuses on the quality of health and social care, development and implementation of modern interventions, and outcome assessment. We are also interested in mental health education and literacy, and how to adapt modern technology to increase citizens' self-management skills. Our ambition lies in implementing and evaluating eHealth and health technology. Our central approaches are evidence-based knowledge and user-centered methods. All our project are conducted in collaboration with different disciplines and partners at</p>

	<p>regional, national and international level. We value inclusive approach in research. https://sites.utu.fi/nursingscienceresearchprogrammes/mental-health-and-technology/</p>
<p>Turun ammattikorkeakoulu, Mielenterveyden edistämisen tutkimusryhmän hankkeet / Mari Lahti, mari.lahti@turkuamk.fi</p>	<p>Mielenterveyden edistämisen tutkimusryhmä koostuu moniammatillisista asiantuntijoista Turun ammattikorkeakoulussa. Tutkimusryhmän kohteena on mielenterveyden edistäminen eri sektoreilla ensiluokkaisen tutkimuksen sekä kehittämis- ja innovaatiotyön avulla.</p> <p>Tutkimusryhmän perusajatus pohjautuu laajaan näkemykseen mielenterveydestä. Keskitymme siinä primaari-, sekundaari- ja tertiääripreventioon eli ennaltaehkäisyyn, sairauden alkuvaiheen hoitoon sekä ehkäisemään taudin negatiivisia vaikutuksia.</p> <p>Mielenterveyden edistäminen on toimintaa, joka tukee hyvän mielenterveyden toteutumista ja jonka tavoitteena on vahvistavien ja suojaavien tekijöiden lisääminen.</p> <p>https://www.turkuamk.fi/fi/tutkimus-kehitys-ja-innovaatiot/tutkimusryhmat/mielenterveyden-edistaminen/</p>
<p>Turun ammattikorkeakoulu/ Heli Lehtonen</p>	<p>Sairaanhoidajan perehdyttämisen kehittäminen Tyksin aikuisten neuropsykiatrian työryhmässä</p>